

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ تَحْمِلُهُ وَنُصَدِّيْعُهُ رَسُولُهُ الْكَوْنِيْمُ وَعَلَى عَبْدِهِ الْمَسِيْحِ الْمُؤْمُونِ د

ਖਲਾਸਾ ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਾ 21.10.2016

ਵੱਲੋਂ : ਨਜ਼ਾਰਤ ਨਸ਼ਰੋ ਇਸ਼ਾਅਤ ਕਾਦੀਆਂ

ਜਮਾਤ ਅਹਦੀਆ ਦੇ ਦੋ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖਾਦਮ (ਸੇਵਕ) ਮੁਕਰੱਮ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ ਰਫੀਕ ਖਾਨ ਸਾਹਬ ਮੁਬਲੱਗ ਸਿਲਸਿਲਾ ਅਤੇ ਮੁਕਰੱਮਾ ਡਾਕਟਰ ਨੁਸਰਤ ਜਹਾਂ ਸਾਹਿਬਾ ਗਾਇਨਾਕਾਲੋਜਿਸਟ ਫ਼ਜ਼ਲੇ ਉਮਰ ਹਸਪਤਾਲ ਰਬਵਾਹ ਦੇ ਸਦਗੁਣਾ ਦਾ ਵਰਨਣ

ਸਥਾਨ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮੀਰੁਲ ਮੌਮਿਨੀਨ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਖਾਮਿਸ ਅਯੱਦਾਹੁਲਾਹ ਤਾਲਾ ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜੀਜ਼ ਦੇ ਜੁਮੇ ਦੇ ਖੁਤਬੇ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 21 ਅਕਤੂਬਰ 2016 ਈ. ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ।

ਤਸ਼ਹੂਦ, ਤਉਤ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਫਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਲਾਵਤ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਯੱਦਾਹੁਲਾਹ ਤਾਲਾ ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜੀਜ਼ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ :

ਅੱਜ ਮੈਂ ਜਮਾਤ ਅਹਮਦੀਆ ਦੇ ਦੋ ਖਾਦਮਾ (ਸੇਵਕਾਂ) ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਾਂਗਾ ਜਿੰਨਾ ਦੀ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਵਫ਼ਾਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ । ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਮੁਕਰੱਮ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ ਰਫੀਕ ਖਾਨ ਸਾਹਬ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਫ਼ਜ਼ਲੇ ਉਮਰ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਗਾਈਨੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਡਾਕਟਰ ਨੁਸਰਤ ਜਹਾਂ ਸਾਹਿਬਾ ਹਨ । ਜੋ ਇੰਸਾਨ ਵੀ ਤੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਏਥੋਂ ਪਰਤਨਾ ਹੈ ਪਰ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਜਿੰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਬ ਧਰਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਵੀ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ਅਤੇ ਮਨੁਖੱਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੰਜੰਗ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ । ਬਸ਼ੀਰ ਰਫੀਕ ਖਾਨ ਸਾਹਿਬ ਪੁਰਾਣੇ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਸੇਵਕ ਤੇ ਮੁਬਲੱਗ ਸਨ ਫਿਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਬਹੁਤ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕਰਤਵਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਰਾਫ਼ੂਦੇ ਰਹੇ, ਇਹਨਾਂ ਦਾ 11 ਅਕਤੂਬਰ 2016 ਈ. ਨੂੰ 85 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋਇਆ । (إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ) ਇਹਨਾਂ ਲਿਲਾਹਿ ਵਿੱਚ ਇਲੈਹਿ ਰਾਜਿਉਨ । ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਬੀ.ਏ. ਕੀਤੀ ਫਿਰ ਸ਼ਾਹਿਰਦ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਜਾਮਿਆਤੁਲ ਮੁਬਸ਼ਰੀਨ ਤੋਂ 1958 ਈ. ਵਿੱਚ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ । ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਫਾਤਮਾ ਬੀਬੀ ਸੀ ਜੋ ਹਜ਼ਰਤ ਮੌਲਵੀ ਮੁਹੱਮਦ ਇਲਯਾਸ ਖਾਨ ਸਾਹਬ ਸਹਾਬੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤੀਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੁਤਰੀ ਸਨ । ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦਾਨਿਸ਼ਾਮੰਦ ਖਾਨ ਸੀ । ਉਹ 1890 ਈ. ਦੇ ਲਗਭਗ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਹਿਬੇ ਰੋਯਾ ਕੁਸ਼ਲ ਤੇ ਦਿਵਦਿਸ਼ਟਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ । ਬਸ਼ੀਰ ਰਫੀਕ ਖਾਨ ਪੈਦਾਇਸ਼ੀ ਅਹਮਦੀ ਸਨ । ਆਪਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ 1921 ਈ. ਵਿੱਚ ਅਹਮਦੀਅਤ ਕੁਬੂਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪ ਦਾ ਬਾਈਕਾਰ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਰੱਬ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਰਹਿਮਤਾਂ ਨਾ ਨਿਵਾਜੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਕੀਕੀ ਵਾਰਸ ਬਣਾਏ । ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ 1956 ਈ. ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ । ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤੜੀਆਂ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤੜੀਆਂ ਹਨ ।

1945 ਈ. ਵਿੱਚ ਖਾਨ ਸਾਹਬ ਤਾਲੀਮੁਲ ਇਸਲਾਮ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 14 ਸਾਲ ਸੀ । ਇਹਨਾਂ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਖੁਤਬੇ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲਿਹ ਮੌਤ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਨੇ ਨੇਜ਼ੁਆਨਾ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਕਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਤਹਿਰੀਕ ਕੀਤੀ । ਸੋ, ਨਮਾਜ਼ ਜੁਮਾ ਖਤਮ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਕਈ ਨੇਜ਼ੁਆਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਖੁਸ਼ਨਸੀਬ ਨੇਜ਼ੁਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲਿਹ ਮੌਤ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਬੀ.ਏ. ਕੀਤੀ । ਇਸ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲਿਹ ਮੌਤ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਜਾਮਿਆ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਜਾਓ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਿਦ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੋ, ਮੇਰੀ ਇਛਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਦਾਨੇ ਤਬਲੀਗ ਵਿੱਚ ਭਿਜਵਾਇਆ ਜਾਵੇ । ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਾਨੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਖਰੀਦਨ ਦੀ ਆਦਤ ਬਨਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਅਜਿਹੀ ਸੀ ਜੋ ਹਰ ਜਾਮਿਆ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੇਤੇ ਰਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਹੁਣ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਹੀ ਜਾਮਿਆ ਹਨ, ਜੀਵਨ ਵਕਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਬਨਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ । ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਮੁਰੱਬੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੀ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਓਥੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਰੱਬੀਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਕੇਵਲ ਜਮਾਤ ਦੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਉਪਰ ਨ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣ । ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਮਿਆਤੁਲ ਮੁਬੱਸ਼ਰੀਨ ਦੀ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ ਤੋਂ ਸ਼ਾਹਿਦ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਲੈਕੇ ਮੈਂ ਵਕਾਲਤੇ ਤਬਸੀਰ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਗਿਆ । ਮੁਕਰੋਮ ਮਿਰਜ਼ਾ ਮੁਬਾਰਕ ਅਹਮਦ ਸਾਹਬ ਵਕੀਲੇ ਤਬਸੀਰ ਸਨ । ਮੈਨੂੰ ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਾਨੀ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਦੇ ਕੋਲ ਲੈ ਗਏ ਤਾਂ ਆਪ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਗਲਿਸਤਾਨ (ਲੰਦਨ) ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ । ਫਿਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਇੰਗਲਿਸਤਾਨ (ਇੰਗਲੈਂਡ) ਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਵਕੀਲ ਸਾਹਬ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਏ । ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਾਨੀ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਨੇ, ਦੁਆਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗੱਲਵਕੜੀ ਪਾਈ ਅਤੇ ਓਥੇ ਪੁੰਚ ਕੇ 1959 ਈ. ਵਿੱਚ ਆਪ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦ ਡੱਜਲ ਵਿੱਚ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਨਾਇਬ ਇਮਾਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕਾਰਜ ਅਰੰਭ ਹੋਇਆ ।

1964 ਈ. ਵਿੱਚ ਮੁਕਰੋਮ ਰੋਧਰੀ ਰਹਮਤ ਖਾਨ ਸਾਹਬ ਜੋ ਓਥੇ ਲੰਦਨ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਇਮਾਮ ਸਨ, ਉਹ ਬਿਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆਏ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਡੱਜਲ ਦਾ ਇਮਾਮ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । 1960 ਈ. ਵਿੱਚ ਬਸ਼ੀਰ ਰਫ਼ੀਕ ਸਾਹਬ ਨੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ‘ਮੁਸਲਿਮ ਹੋਅਰਲਡ’ ਵੀ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਰੰਭ ਵਿੱਚ ਦੱਸ ਪੰਨਿਆਂ ਉਪਰ ਅਧਾਰਤ ਸੀ । ਐਡੀਟਰ ਵੀ ਆਪ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਵੀ ਆਪ ਕਰਦੇ ਸਨ । 1962 ਈ. ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ ਸਾਹਬ ਦੀ ਤਹਿਰੀਕ’ਤੇ ਅਬਾਰ ਅਹਮਦੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਦਰਵਾਜ਼ਾ ਅਖਬਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ । ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਰਸਾਲੇ ‘ਰੀਵੀਯੂ ਆਫ਼ ਰਿਲੀਜ਼ਜ਼’ ਦੇ ਅਦਾਰੀਏ ਲਿਖਣ ਦਾ ਵੀ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ । ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਾਲਸ ਨੇ 1967 ਈ. ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਆਪਣੇ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਯੂਰੋਪ ਦੇ ਅੱਠ ਦੋਰੇ ਕੀਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਦੋਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਲਾਨਾ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ ਰਫ਼ੀਕ ਸਾਹਬ ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਾਲਸ ਦੇ ਕਾਫ਼ਲੇ (ਜੱਥੇ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੇ । ਦੋ ਦੋਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਵੀ ਤੋਡੀਕ ਮਿਲੀ । 1970 ਈ. ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਰਤ ਆਏ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਾਲਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ

ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ। 1971 ਈ. ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਲੰਦਨ ਵਾਪਸ ਆਏ ਅਤੇ ਇਮਾਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਾਬਕਾ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀਆਂ ਮੁੜ੍ਹੇ ਸੰਭਾਲ ਲਈਆਂ। 1976 ਈ. ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਾਲਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬਤੌਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੋਰੇ ਉਪਰ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਸੰਜੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। 1978 ਈ. ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਾਲਸ ਮਈ 1978 ਈ. ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ 'ਕਸਰੇ ਸਲੀਬ ਕਾਂਸਿੰਝਸ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਾਲਸ ਆਪ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਰੜਾਓਣ ਲਈ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਲਿਸੇ ਆਮਲਾਂ ਇੰਗਲਿਸਤਾਨ ਤੇ ਕਾਂਸਿੰਝਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇਕ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਟੀਮ ਵਰਕ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਤੱਤ ਸਿਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ। 1964 ਈ. ਤੋਂ 1970 ਈ. ਅਤੇ ਫਿਰ 1971 ਈ. ਤੋਂ 1979 ਈ. ਇਮਾਮ ਮਸਜਿਦ ਲੰਦਨ ਰਹੇ। ਮੁਸਲਿਮ ਹੋਅਰਲਡ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਬਾਨੀ ਤੇ ਐਡੀਟਰ 1961 ਈ. ਤੋਂ 1979 ਈ., ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਲਾਸ 1970 ਤੋਂ 1971 ਈ., ਫਿਰ ਨਵੰਬਰ 1985 ਈ. ਵਿੱਚ ਆਪ ਵਕੀਲੁੱਦੀਵਾਨ ਤਹਰੀਕੇ ਜਦੀਦ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ 1987 ਈ. ਤੱਕ ਰਹੇ। ਵਕੀਲੁੱਤਸਨੀਡ ਰਬਵਾਹ 1982 ਈ. ਤੋਂ 1985 ਈ. ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਵਕੀਲੁੱਤਬਸ਼ੀਰ ਰਬਵਾਹ 1983 ਈ. 1984 ਈ. ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਵਕੀਲੁੱਤਸਨੀਡ ਲੰਦਨ 1987 ਈ. ਤੋਂ 1997 ਈ. ਤੱਕ ਐਡੀਟਰ ਰੀਵੀਯੂ ਆਫ਼ ਰਿਲੀਜ਼ਜ਼ 1983 ਈ. ਤੋਂ 1985 ਈ., ਚੇਅਰਮੈਨ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਐਡੀਟਰਜ਼ ਰੀਵੀਯੂ ਆਫ਼ ਰਿਲੀਜ਼ਜ਼ 1988 ਈ. ਤੋਂ 1995 ਈ. ਮੈਂਬਰ ਸਦਰ ਅੰਜੁਮਨ ਅਹਮਦੀਆ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 1971 ਈ. ਤੋਂ 1985 ਈ. ਮੈਂਬਰ ਇਫ਼ਤਾਅ ਕਮੇਟੀ 1971 ਈ. ਤੋਂ 1973 ਈ. ਮੈਂਬਰ ਬੋਰਡ ਕਜ਼ਾ 1984 ਈ. ਤੋਂ 1987 ਈ. ਅਤੇ ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੁਝ ਸੰਸਾਰਕ ਪੋਸਟਾਂ ਵੀ ਸਨ ਜਿੰਨਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਜੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ ਰੋਟਰੀ ਕਲਬ ਦੇ ਵਾਇਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਸਨ, ਫਿਰ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ। 1968 ਈ. ਵਿੱਚ ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀਯਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਨਾਬ ਰਬੰਸਨ ਦੀ ਦਾਅਵਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀਯਾ ਦਾ ਏਜ਼ਾਜ਼ੀ ਚੀਡ (ਆਨਰੋਰੀ ਮੁੱਖ) ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹਨਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਹੁਤ ਬਕਾਇਦਗੀ ਨਾਲ ਤਹਜ਼ੂਦ ਪੜ੍ਹਦੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਵਿਵਸਥ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੁਆ ਕਰਦੇ ਏਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਾਂ ਲਿਖਕੇ ਦੁਆ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਂ ਭੁੱਲ ਨ ਜਾਣ । ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਉਹਨਾ ਨਾਲ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਤੇ ਰਹਿਮ ਦਾ ਸੁਲੂਕ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਦੇ ਦਰਜੇ ਬੁਲੰਦ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਨੇਕੀ ਤੇ ਵੱਡਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਈ ਰਖੋਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਦਚਿੰਨ੍ਹਾ ਉਪਰ ਚਲੋਣ ਦਾ ਸੰਜੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ ।

ਦੂਜਾ ਵਰਨਣ ਮੁਹਤਰਮਾ ਨੁਸਰਤ ਜਹਾਂ ਸਾਹਿਬਾ ਮਾਲਿਕ ਸਾਹਿਬਾ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਜ਼ਰਤ ਮੌਲਾਨਾ ਅਬਦੁਲ ਮਾਲਿਕ ਖਾਨ ਸਾਹਬ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਸਨ । 11 ਅਕਤੂਬਰ 2016 ਈ. ਨੂੰ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਸਵਰਗ ਸਿਧਾਰ ਗਈਂ । (ੴ) ^{بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ} ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਲਾਹਿ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲੈਹਿ ਰਾਜਿਉਣ ।

ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ 15 ਅਕਤੂਬਰ 1951 ਈ. ਦੀ ਹੈ ਕਰਾਚੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਨ । ਡਾਕਟਰ ਨੁਸਰਤ ਜਹਾਂ ਸਾਹਿਬਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਮੌਲਾਨਾ ਅਬਦੂਲ ਮਾਲਿਕ ਖਾਨ ਸਾਹਬ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਖਾਦਮ ਸਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਖਾਨ ਜ਼ੁਲਫ਼ਕਾਰ ਅਲੀ ਖਾਨ ਸਾਹਬ ਦੇ ਪੁਤੱਰ ਸਨ । ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਪੈਂਡਿਕ ਵਤਨ ਨਜ਼ੀਬਾਬਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਿਜਨੌਰ ਸੀ । ਜੋ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਹੈ । ਡਾਕਟਰ ਨੁਸਰਤ ਜਹਾਂ ਦੇ ਦਾਦਾ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਉਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਹ ਦੀ 1900 ਈ. ਵਿੱਚ ਪਤੱਰ ਰਾਹੀਂ ਬੈਅਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ 1903 ਈ. ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਉਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਹ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ

ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਹਜ਼ਰਤ ਮੌਲਾਨਾ ਖਾਨ ਜੁਲਡਕਾਰ ਅਲੀ ਖਾਨ ਸਾਹਬ ਸਾਹਬ ਗੌਰੜ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਉਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੀ ਇਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਧਰਮ ਲਈ ਵਕਫ਼ ਕਰਨਾ, ਮੌਲਾਨਾ ਅਬਦੁਲ ਮਾਲਿਕ ਖਾਨ ਸਾਹਬ ਨੂੰ ਬਰਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਕਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਬੇਸ਼ਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਬਾਦ ਦੀ ਹੈ 1911 ਈ। ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੋਈ। ਡਾਕਟਰ ਨੁਸਰਤ ਜਹਾਂ ਸਾਹਿਬਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਐਮ.ਬੀ.ਬੀ. ਐਸ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤੀ ਫਿਰ ਸਪੈਸਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਯੂ.ਕੇ ਤੋਂ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਹ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਲਖਾਂ ਹੀ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਕਮਾ ਸਕਦੀ ਸਨ ਪਰ ਧਰਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਮਨੁਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਰਬਵਾਹ ਵਿੱਚ ਆਣ ਕੇ ਵੱਸੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੋੜ ਵੀ ਸੀ, ਉਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਿਰੋਲ ਹੋਕੇ ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜੋ ਅਤਿਅੰਤ ਮਿਆਰੀ ਸੀ। 1985 ਈ। ਵਿੱਚ ਛਜ਼ਲੇ ਉਮਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 20 ਅਪੈਲ 1985 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਆਪਣੇ ਇਲਾਜ ਸੰਬੰਧੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈਕੇ 5 ਅਪੈਲ ਨੂੰ ਲੰਦਨ ਆਈ ਸਨ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੈਸਟ ਇੰਡੈਕਸ਼ਨ ਹੋਇਆ, ਜਲਸੇ ਦੇ ਬਾਦ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਰਤ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਦਾਮਾਦ ਮਕਬੂਲ ਮੁਬਸ਼ੱਰ ਸਾਹਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਰੱਬ ਉਪੱਤ ਅਤਿਅੰਤ ਭਰੋਸਾ ਸੀ, ਇਬਾਦਤ ਦਾ ਸ਼ੋਕ ਸੀ, ਕੁਰਆਨ ਕਰੀਮ ਨਾਲ ਅਥਾਹ ਪ੍ਰੇਮ ਸੀ, ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਨਾਲ ਭੂੰਘਾ ਸੰਬੰਧ ਸੀ, ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ, ਮਖ਼ਲੂਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਫ਼ਾ (ਸਵਾਸਥ) ਤੇ ਆਰਾਮ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਚਮਕਤਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਜੋ ਗੱਲਾਂ ਇਹ ਵਰਨਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਮੈਂ ਵਿਅਕਤੀਗੱਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਹਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਿਲਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਹਰ ਸਰਜਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਆ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਸਦਕਾ (ਦਾਨ) ਦਿੰਦੀ। ਰਬਵਾਹ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ ਸਵਸਥ ਹੋਣ ਲਈ ਦੁਆ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਰੀਬ ਰੋਗੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਤੋਂ ਜਾਂ ਨੇੜਲੇ ਸਜੱਲਾ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਕਰਦੀ ਸਨ। ਜਮਾਤ ਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਸੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਜਤਨ ਕਰਦੀ ਕਿ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਖਰਚ ਹੋਵੇ। ਜਮਾਤ ਦਾ ਇਕ ਰੁਪਈਆ ਵੀ ਨਸ਼ਟ ਨ ਹੋਵੇ।

ਡਾਕਟਰ ਨੁਸਰਤ ਮਜ਼ੋਕਾ ਸਾਹਿਬਾ ਹਨ ਛਜ਼ਲੇ ਉਮਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ, ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਡਾਕਟਰ ਨੁਸਰਤ ਜਹਾਂ ਸਾਹਿਬਾ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਅਠਾਰੂਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਜਾਬ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਗਾਈਨੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਛਜ਼ਲੇ ਉਮਰ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਈ। ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਦ੍ਰੇਨਿੰਗ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬਾ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਇਕ ਕਾਬਲ ਤੇ ਯੋਗ ਉਸਤਾਦ ਸਨ, ਸਾਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦਿੜ੍ਹ ਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਸਨ, ਰੱਬ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਾਧਾਰਣ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਕ ਆਗਿਆਕਾਰ ਤੇ ਹਮਦਰਦ ਪੁੱਤਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਇਕ ਸ਼ਫੀਕ ਮਾਂ ਵੀ। ਇਕ Disciplined ਉਸਤਾਦ ਵੀ ਸਨ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਭੈਣ ਵੀ ਤੇ ਮਿਤਰ ਵੀ। ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਅੰਕਿਤ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਮਾਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਆਪਣਾ ਵਿਅਤੀਗੱਤ ਜੀਵਨ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਡਾਕਟਰ ਨੂਰੀ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੀਤੇ ਨੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਧਿਕ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਡਾਕਟਰ ਨੁਸਰਤ ਜਹਾਂ ਸਾਹਿਬਾ ਨਾਲ ਛਜ਼ਲੇ ਉਮਰ ਹਸਪਤਾਲ ਨੇ ਜੁਬੈਦਹ ਬਾਨੀ ਵਿੰਗ ਅਤੇ ਤਾਹਿਰ ਇੰਸਟੀਚੀਊਟ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਗੁਣ ਸਨ ਜੋ ਅੱਜ ਕੱਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ

ਨੇਕ ਦੁਆਵਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਉੱਚੇ ਆਚਰਣ ਰਖੋਣ ਵਾਲੀ, ਰੱਬ ਦਾ ਖੋੜ ਰਖੋਣ ਵਾਲੀ, ਆਪਣੇ ਰੋਗੀਆਂ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਪਰਦੇ ਦਾ ਸੂਖਮਤਾ ਨਾਲ ਪਬੰਧੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਕੁਰਆਨ ਕਰੀਮ ਦਾ ਬਹੁਤ ਗਿਆਨ ਰਖੋਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹਾਮਦ ਮੁਸਤਫਾ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਈਹਿ ਵਸਲਮ ਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਦ ਅਲਈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੇ ਪਦਚਿੰਨ੍ਹਾ ਉਪਰੋਕਤ ਅਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸਤਰੀ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਝਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਾਹਰ ਸਨ। ਨਵੀਨ ਟੈਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਜਾਨਕਾਰੀ ਰਖੋਣ ਵਾਲੀ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਤਕਾਦਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਲਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸਨ। ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੋਰਾਨ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਕੇ ਬਾਜੂਂ ਬਾਜੂਂ ਘੱਟੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਗੈਰ ਅਹਮਦੀ ਮਰੀਜ਼ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚਿਨਿਓਟ ਦੇ ਗੈਰ ਅਹਮਦੀ ਮੌਲਵੀ ਸਾਹਬ ਆ ਗਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸੰਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰੱਬ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਉਮੀਦ ਬਣੀ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਮੌਲਵੀ ਨੌ ਮਹੀਨਿ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤਬਲੀਗ ਕੀਤੀ।

ਮੁਬਾਸ਼਼ਰ ਇਯਾਜ਼ ਸਾਹਬ ਸਾਡੇ ਜਾਮਿਆ ਅਹਮਦੀਆ ਰਬਬਵਾਹ ਦੇ ਪ੍ਰੰਸੀਪਲ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਤੇ ਪਰਦੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਇਹ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬਾ ਵੀ ਬੁਰਕੇ ਵਿੱਚ ਸੁਸੱਜਿਤ ਐਨ ਪਰਦੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤ ਨੂੰ ਧਾਰਣ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਉਹ ਛੋਜੀ ਨੌਜ਼ਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਦੋੜਦੀ ਨਸੱਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਸਨ। ਜੋ ਇਸਤਰੀਆਂ ਪਰਦੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਚੰਗਾ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਸਨ। ਇਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਟਾਫ਼ ਨਰਸ ਜਮੀਲਾ ਸਾਹਿਬਾ ਲਿਖਦੀ ਹਨ ਕਿ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬਾ ਦੀ ਵਫ਼ਾਤ ਦਾ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਅਖਲਾਕ ਡਾਕਟਰ ਸਨ। ਸਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਰਖੋਣ ਵਾਲੀ ਸਨ, ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਸਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਖਿਆਲ ਰਖਦੀ ਸਨ। ਜੋ ਵੀ ਗੁਰੀਬ ਰੋਗੀ ਆਉਂਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਚੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਵੀ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਦਵਾਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਸਨ।

ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਮਰੀਜ਼ਾ (ਰੋਗਿਣੀ) ਲਿਖਦੀ ਹਨ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਮੇਰਾ ਇਲਾਜ ਕਰ ਰਹੀ ਸਨ ਅਤੇ ਵਾਕਡੇ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬਬ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੀ ਸਨ। ਅਲਦਾਸਾਉਂਡ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਸਾਹਿਕ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਅਲਦਾਸਾਉਂਡ ਕਰਾ ਲਿਆਓ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਰੱਸ਼ ਸੀ ਇਕ ਕੁਰਸੀ ਸੀ ਓਥੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਕ ਗੁਰੀਬ ਜਿਹੀ ਇਸਤਰੀ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਇਸਤਰੀ ਨੇ ਜੋ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸਹਾਇਕ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਉਠਾਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬਾ ਨੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਮਰੀਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਸ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬਿਠਾਉਣਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਪਿੱਛੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਇਸ 'ਤੇ ਬੈਠੋ। ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬਾ ਆਪ ਇਕ ਕੁਰਸੀ ਉਠਾ ਕੇ ਲਿਆ ਰਹੀ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਜੀ ਗੁਰੀਬ ਮਰੀਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰੋਗੀ ਸਾਚੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਹਾਲਤ ਦੇਖਕੇ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਬੈਠਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮਿਲ ਜਾਏ ਇਸ ਲਈ ਆਪ ਹੀ ਕੁਰਸੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਸ 'ਤੇ ਬਿਠ ਦਿੱਤਾ।

ਆਪ ਦੀ ਪੁੱਤੱਗੀ ਨੁਦੇਰਤ ਆਇਸ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾ ਲਿਖਦੀ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰੀ ਅੱਮੀ ਇਕ ਮਿਸਾਲੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵੂਜੂਦ ਸਨ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਦੁਆਵਾਂ ਕੀਤਾ ਕਰਦੀ ਸਨ ਜੱਦ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਝੱਟ ਅਮੀ ਨੂੰ ਛੋਨ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਬੇ ਫਿਕਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ

ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੰਮ ਸੋਖਾ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ । ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਜ਼ਦਾਇ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰੋ । ਅਤਿਅੰਤ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਵੀ ਮੇਰੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਤਰਬੀਯਤ ਵਿੱਚ ਮਹਤੱਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ । ਅਤਿਅੰਤ ਬੁਲੰਦ ਹੌਸਲੇ ਤੇ ਹਿਮੱਤ ਵਾਲੀ ਸਨ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਮਾਂ ਤੇ ਬਾਪ ਦੋਵੇਂ ਬਣਕੇ ਪਾਲਿਆ, ਕਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ ਬੇਟੀ ਦੀ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਕਰਕੇ ਐਨ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਪਰ ਫਿਰ ਝੱਟ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਜੋ ਸਮਾਂ ਮਨੁਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲੰਘੇ ਉਸ ਦੀ ਮਹਤੱਤ ਬਹੁਤ ਅਧਿਕ ਹੈ, ਅਲੱਹ ਤਾਅਲਾ ਮੇਰੀ ਸੰਤਾਨ ਦੇ ਕੰਮ ਆਪ ਖੁੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ । ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਰਦੀ ਸਨ ਕਿ ਰੱਬ ਉਪਰ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ ਜੋੜੀ ਰਖੋਣਾ । ਇਕ ਵਾਰ ਕਹਿੰਦੀ ਹਨ ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਆਲੀਆ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਰਬਵਾਹ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਟਾਇਪਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਟਾਇਪਿੰਗ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਸਪੀਡ ਚੰਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਮਾਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਇਕ ਖੁਸ਼ਨਸ਼ੀਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿਸਾਂ ਪਾਓ । ਆਪਰੇ ਕੰਮ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਧੁੰਨ ਸੀ ਕਿ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਣਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਉਪਰ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਆਪੇਸ਼ਨ ਥਿਏਟਰ ਅਤੇ ਮਸ਼ਨ ਬਨਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈਂਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਨਰਸਾਂ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁਛੁੰਦੀਆਂ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹਨ । ਰੱਬ ਦੇ ਵੁਜੂਦ ਉਪਰ ਅਤਿਅੰਤ ਤਵਕੱਲ (ਭਰੋਸਾ) ਸੀ ਸਖਤ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੱਦ ਕੁਝ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸਨ, ਜੱਦ ਸਪੀਕਿੰਗ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਜੋ ਪਹਿਲਾ ਵਾਕ ਅਮੀਨੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਰੱਬ ਉਪਰ ਛੱਡ ਦਿਓ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਰੋਣ ਲਗਦੀ ਤਾਂ ਅੱਖ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਰੱਬ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੀ ।

ਅਲੱਹ ਤਾਅਲਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਕਲੋਤੀ ਪੁੱਤਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਬਰ ਤੇ ਹੋਸਲਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਨਸੀਹਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਆਸ ਰੱਖੀ ਹੈ ਅਲੱਹ ਤਾਅਲਾ ਉਹਨਾਂ ਉਪਰ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਉਤਰਨ ਦੀ ਤੋਡੀਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ । ਅਲੱਹ ਤਾਅਲਾ ਉਸ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ ਵੀ । ਮਰਹੂਮਾ ਦੇ ਵੀ ਦਰਜੇ ਬੁਲੰਦ ਕਰੇ ਅਤੇ ਰੱਬ ਫਜ਼ਲੇ ਉਮਰ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਤੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ਤ ਦੀ ਅਗਿਆਕਾਰ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਬ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਵਧਾਉਂਦਾ ਰਲਾ ਜਾਵੇ ।

Khulasa Khutba Jumma 21.10.2016

Delivered By : Hadhrat Khalifatul Masih Vth (atba)

Summarized by : Majlis Ansarullah Bharat

Translated by : Shamshad Ahmad Eden, from Punjabi Desk

From : Nazarat Nashr-o-Isha'at Qadian-143516, Distt. Gurdaspur, Punjab (INDIA)